

IN MEMORIAM

PROF. DR FERDINAND HAUPTMANN

U Grazu je 26. listopada 1987. umro poznati jugoslavenski i austrijski historičar Ferdo Hauptmann, umirovljeni profesor povijesti Jugoistočne Evrope na Sveučilištu u Grazu.

Rodio se 11. V 1919. u Fürstenfeldu u Štajerskoj, Austrija gdje mu je otac Ljudmil bio profesor povijesti na tamošnjoj gimnaziji, od 1920. i profesor novoosnovanog Filozofskog fakulteta u Ljubljani i od 1926. na fakultetu u Zagrebu. Ferdo ovdje završava pučku školu, klasičnu gimnaziju (1937) i studij povijesti (1941). Od 1942. do 1945. radi u Štajerskom državnom arhivu u Grazu gdje na Filozofskom fakultetu doktorira 1944. s tezom: *Austro-Ugarska i Srbija poslije Berlinskog kongresa (1878—1881)*.

Nakon oslobođenja vraća se u ljeto 1945. u Zagreb i radi kao asistent-pripravnik kod Konzervatorskog zavoda, ali uskoro odlazi po zadatku u Istru i Rijeku i u tim novooslobođenim krajevima radi na osnivanju arhivske službe i razgraničenju s Italijom (1946). Od tada do 1953. radi kao arhivist Državnog arhiva u Zagrebu i ističe se u poslovima restitucije dokumenata koje je još K. Héderváry prenio u Mađarsku.

Od 1953. do 1970. je docent a zatim izvanredni i redovni profesor opće povijesti novog vijeka na Filozofskom fakultetu u Sarajevu gdje je odgojio brojne vrsne historičare, znanstvene radnike i sveučilišne profesore. Tu je objavio više radova o agrarnim i uopće ekonomskim odnosima u Bosni i Hercegovini u 19. i u početku 20. stoljeća.

Posljednjih 17 godina života proveo je u Grazu, glavnom gradu rodne Štajerske gdje je kao redovni profesor povijesti Jugoistočne Evrope bio utemeljitelj istoimenog Historijskog instituta i njegov dugogodišnji predstojnik. Pokrenuo je zapaženu izdavačku djelatnost i uspostavio čvrstu suradnju sa sarajevskim, zagrebačkim, ljubljanskim i zadarskim filozofskim fakultetima, ishodio brojne stipendije našim povjesničarima u Grazu i Beču, dao prevesti nekoliko knjiga naših historičara na njemački i dr.

Njegovom zaslugom se Štajerska uključila 80. godina u Međunarodni kulturno-povijesni simpozij »Mogersdorf« i 1982, odnosno 1987. bila organizator toga skupa u Grazu gdje je pokojni Hauptmann primio najviše štajersko odlikovanje i zahvalnost svih delegacija, pa i hrvatske za ono što je uradio za zbližavanje naroda i država na panonskom prostoru. On je svojim životnim putem od Štajerske preko Kranjske, do Hrvatske, Bosne i opet Štajerske bio, kako reče 1987. u Grazu jedan govornik, oličenje duha »Mogersdorfa«.

Napisao je brojne članke i rasprave, a najvažnije su mu knjige: *Rijeka od rimske Tarsatike do hrvatsko-ugarske nagodbe*, Zagreb, 1951; *Borba Muslimana Bosne i Hercegovine za vjersku i vakufsko-mearifsku autonomiju*, Sarajevo 1967; *Erzherzog Johann als Vermittler zwischen Kroatien und Ungarn im Jahre 1848*, Graz 1972; *Jelačić's Kriegszug nach Ungarn 1848. I. i II*, Graz 1975; i *Die österreichisch-ungarische Herrschaft in Bosnien und der Herzegovine 1878—1918*, Graz 1983.

Za posljednju knjigu koju je pisao i za *Historiju naroda Bosne i Hercegovine IV* dobio je visoku austrijsku državnu nagradu. Bio je suradnik brojnih međunarodnih redakcija, skupova, društava i član Austrijske akademije znanosti i umjetnosti.

Dragutin Pavličević

FILOZOFSKI FAKULTET ZAGREB - HUMANISTIČKE I DRUŠTVENE ZNANOSTI

ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST
INSTITUTE OF CROATIAN HISTORY
ИНСТИТУТ ХОРВАТСКОЙ ИСТОРИИ

RADOVI

VOL. 20

ZAGREB

1987.

FILOZOFSKI FAKULTET ZAGREB - HUMANISTIČKE I DRUŠTVENE ZNANOSTI

Izdavač: ZAVOD ZA HRVATSKU POVIJEST

UREDNIČKI ODBOR

Branka BOBAN, Zagreb, Mirjana GROSS, Zagreb, Josip LUČIĆ, Zagreb, Marijan MATICKA, Zagreb, Ivan OČAK, Zagreb, Tomislav RAUKAR, Zagreb, Petar STRČIĆ, Zagreb

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

Josip LUČIĆ, Zagreb

Adresa uredništva: Filozofski fakultet Zagreb — Humanističke i društvene znanosti, Zagreb, Krčka 1

Časopis izlazi jednom godišnje

Cijena ovog broja iznosi 1.000 din

Izdavanje časopisa sufinancira Samoupravna interesna zajednica za znanstveni rad SR Hrvatske - VII.

Rješenjem Republičkog komiteta za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu SR Hrvatske br. 6859/1 od 5. X. 1982. časopis »Radovi« oslobođen je plaćanja poreza na promet proizvoda.

Časopis je registriran u Republičkom komitetu za informacije SR Hrvatske pod br. UP-547/2 — 84 — 1984.

RADOVI 20

Za izdavača
dr. *Nikša Stančić*

Tehnički urednik
Franjo Čuješ

SURADNICI U OVOM BROJU

ANTIC dr. LJUBOMIR, Centar za istraživanje migracija, Trnjanska bb, Zagreb

BERTOŠA SLAVEN, student Filozofski fakultet, Zagreb

BRANDT dr. MIROSLAV, ul. Socijalističke revolucije 73, Zagreb

BUDAK mr. NEVEN, Filozofski fakultet, Zagreb

IVELJIĆ ISKRA, Ilica 165, Zagreb

JANEKOVIĆ-RÖMER ZDENKA, Filozofski fakultet, Zagreb

JURIŠIĆ IVAN, Filozofski fakultet — Zavod za hrvatsku povijest, Krčka 1

LAUŠIĆ dr. ANTE, Centar za istraživanje migracija, Trnjanska bb, Zagreb

LOVRENOVIĆ mr. DUBRAVKO, Račkog 1, Filozofski fakultet, Sarajevo

MIJATOVIĆ ANĐELKO, P. Togliatija 12, Susedgrad, Zagreb

MIROŠEVIĆ mr. FRANKO, Zavod za prosvjetno-pedagošku službu SRH, Zagreb

OČAK dr. IVAN, Filozofski fakultet — Zavod za hrvatsku povijest, Krčka 1

PARNICA ROBERT, student Filozofski fakultet, Zagreb

PAVLIČEVIĆ dr. DRAGUTIN, Filozofski fakultet — Zavod za hrvatsku povijest,
Krčka 1, Zagreb

PERIĆ dr. IVO, Istraživački centar JAZU, Lapadska obala 6, Dubrovnik

ROKSANDIĆ mr. DRAGO, Filozofski fakultet, Istorijjski seminar, Čika Ljubina
18—20, Beograd

STRČIĆ dr. MIRJANA, Kumičićeva 42, Rijeka

STRČIĆ PETAR, Arhiv Hrvatske, Zagreb

STUBLIĆ ZLATKO, Vlaška 12, Zagreb

SZABO dr. AGNEZA, Muzej grada Zagreba, Zagreb